

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

בפני כבוד השופטת שלי אייזנברג,
סגנית נשיא לענייני משפחה- מחוז חיפה

התובעת פלונית ת.ז. ===
ע"י ב"כ עוה"ד שלמה מושיץ

נגד

הנתבעת אלמונית ת.ז. ===
ע"י ב"כ עוה"ד רון בן מזור

פסק דין

1. האם תביעת התובעת התיישנה, או שמתקיימות נסיבות המצדיקות את הקפאת מרוץ ההתיישנות? זו השאלה הניצבת לדיון בפסק דין זה.

רקע עובדתי:

2. בחודש 10/2018 הגישה התובעת תביעה כספית נגד אמה הנתבעת. לטענתה, בין השנים 2000 ל-2001 שולמו לה כספי פיצויים לפי פסקי דין בשתי תובענות שונות שהגישה. (להלן: "כספי הפיצויים"). לטענת התובעת, כספי פיצויים הופקדו בחשבון בנק של אביה המנוח (בבנק הפועלים, סניף מרכז הכרמל 701, מספר ח-ן (להלן: "חשבון הבנק"), במשמורת עבורה עקב מצבה הרפואי-הנפשי. לאחר מות האב, הוחזקו כספי הפיצויים בידי אמה הנתבעת, מכוח צוואת האב המנוח.

3. ביום 9.1.2007 נפטר אבי התובעת והותיר אחריו צוואה אשר קוימה ביום 14.8.2007. בסעיף 2 לצוואה ציווה המנוח את כל רכושו לרעייתו- הנתבעת. בסעיף 3 (ג) לצוואה אותה ערך המנוח ביום 24.7.2003, ציווה: "הריני מצווה כי, אם (ורק אם) במועד פטירתי לא תהא אשתי ז', חו"ח, בין החיים, אזי יעבור עזבוני ישירות לשלושת ילדינו ולשני נכדינו שפרטיהם להלן-

...

ג. כל הזכויות בדירה ברחוב בחיפה, כל הזכויות בשתי החנויות הנ"ל ב.... בחיפה, וכן כל הכספים והזכויות בחשבון מספר הנ"ל בבנק הפועלים סניף 701 (מרכז הכרמל), יעברו בשלמות לבתנו אלמונית".

4. לטענת התובעת, עם שיפור במצבה הרפואי פנתה לאמה במהלך השנים 2014-2015 וביקשה לקבל לידיה חזקה ושליטה בחשבון הבנק בו הופקדו כספי הפיצויים. הנתבעת דחתה בקשתה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

התובעת מדגישה כי אביה לא היה אפוטרופוס עליה בזמן קבלת כספי הפיצויים, ואולם עד לשנת 2011 נמנע ממנה לנהל את חייה ולשלוט ברכושה, עקב מצבה הרפואי. התובעת עותרת לחייב את התביעה לשלם לה את כספי הפיצויים בסך של 523,680 ₪ אשר מוחזקים על ידה מיום פטירת האב.

5. התביעה עתרה לסלק את התביעה על הסף וביום 20.12.2018 ניתנה החלטת בית המשפט במסגרתה נקבע כדלקמן:

"סעיף 5(1) לחוק ההתיישנות קובע כי תקופת ההתיישנות לגבי תביעה שאינה במקרקעין היא שבע שנים. סעיף 6 קובע כי תקופת ההתיישנות מתחילה ביום בו נולדה עילת התובענה. מועד לידתה של עילת התובענה לצורך מרוץ ההתיישנות הוא המועד שבו מתגבשות העובדות המהותיות המזכות את התובע בקיום החיוב כלפיו על ידי התביעה. לא מן הנמנע להסיק מניסוח כתב התביעה כי טוענת התובעת שהכספים הוחזקו על ידי אביה "במשמרת" כפי שטענה, ובלשון המשפט- הכספים הוחזקו על ידי אביה בנאמנות. דיני ההתיישנות חלים על יחסי הנאמנות, מועד התגבשות העילה הינו המועד בו מסתיימים יחסי הנאמנות או כאשר נודע לנהנה כי הנאמן הפר כלפיו את חובותיו כנאמן. התביעה לא העלתה ולו ברמיזה טענה כי אביה הפר את חובת הנאמנות כלפיה, ולכן ניתן להסיק כי הנאמנות 'הסתיימה' עם פטירתו של האב המנוח, דהיינו בשנת 2007. מאחר ומדובר בתובענה שאינה במקרקעין, כאמור- תקופת ההתיישנות הינה שבע שנים. לכאורה התביעה התיישנה בהסתמך על הטענה כי המועד בו הסתיימו יחסי הנאמנות הוא המועד בו הלך האב המנוח לעולמו בשנת 2007, לפני כ- 11 שנים. מכאן לסעיף 11 לחוק ההתיישנות, הקובע כי בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במניין, הזמן שבו התובע לא היה מסוגל לדאוג לענייניו מחמת ליקוי נפשי או שכלי, זמני או קבוע, ולא היה עליו אפוטרופוס. השאלה איפוא בנסיבות, האם בחישוב תקופת ההתיישנות אין לחשב את הזמן שבו התובעת לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה מחמת מצבה הרפואי. לכאורה התביעה התיישנה, אולם לאור טענות התובעת באשר למצבה הרפואי, יש לברר את טענתה בדבר השעיית מרוץ ההתיישנות נוכח מצבה הרפואי אשר מנע ממנה לנהל את ענייניה. לצורך מענה על שאלה זו על התביעה להניח בפני המשפט תשתית ראיתית שתבסס טענתה כי לא הייתה מסוגלת במשך תקופת ההתיישנות לדאוג לענייניה מחמת הליקוי הנפשי ממנו היא סבלה. אשר על כן אין מקום בשלב זה להורות על סילוק התביעה על הסף מחמת התיישנות."

6. בהתאם להחלטה דלעיל הורה בית המשפט לצדדים להגיש תצהירים ומסמכים בשאלת ההתיישנות. לאחר חקירת הצדדים הוגשו סיכומיהם וכעת הגיעה העת למתן פסק דין.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

תמצית טענות התובעת:

7. התובעת בסיכומיה מבססת את טענתה לעניין ההתיישנות על סעיפים 7 ו-8 לחוק ההתיישנות, תשי"ח – 1958 (להלן: "חוק ההתיישנות") וטוענת לתרמית והטעיה, שהחלו כבר בשנת 2000 ונתגלו רק לאחרונה בחודש 10/2019.

8. לטענת התובעת, ביום פתיחת חשבון הבנק, התובעת הוגדרה בו רק כמיופת כוח ולא כשותפה ובשנת 2006 נגרעה מהחשבון לחלוטין. לטענתה, מיום צו קיום צוואת האב המנוח, כאשר הנתבעת העבירה לרשותה את כל העיזבון, היא ידעה בוודאות שהתובעת אינה מצוינת כבעלים/בעלת ייפוי כח בחשבון הבנק, ולא טרחה להזכיר זאת בפני אף גורם לרבות התובעת. הונאת התובעת החלה לטענתה מיום פתיחת החשבון והמשיכה לאחר פטירת המנוח ולאורך כל השנים, כאשר המידע המעיד שלתובעת לא הייתה כל גישה לחשבון- התגלה רק כעת. התובעת הוטעתה על ידי המנוח ובהמשך על ידי הנתבעת, אשר בסבירות גבוהה הייתה הרוח החיה מאחורי גריעת התובעת מהחשבון תוך ניצול מצבו הרפואי הקשה של האב המנוח. לאורך השנים נתנה הנתבעת לתובעת להאמין, כי קיים חשבון בבעלותה וכי כספי הפיצויים שהופקדו בו נשמרו עבורה. אם הייתה פועלת הנתבעת בתום לב והייתה מעדכנת את התובעת בשנת 2007 כי נגרעה מהחשבון, הייתה התובעת פועלת בהתאם. התובעת לא רק שלא חשפה את האמת בפני התובעת, אלא ניצלה את מצבה הנפשי הרעוע על מנת לרמותה ולמנוע ממנה לפעול בזמן אמת לממש את זכויותיה.

9. עוד טוענת התובעת כי יש להחיל את סעיף 11 לחוק ההתיישנות – ניצול מצוקתה. לטענתה, היא טופלה לאורך השנים בטיפול פסיכיאטרי לרבות אשפוזים חוזרים ונשנים לתקופות משתנות החל מ-2003 ועד ל-2011. בסך הכל אושפזה התובעת 622 ימים בתקופה של 8 שנים. בממוצע הייתה התובעת מאושפזת 78 ימים בשנה, שהם כמעט שלושה חודשים בשנה. לטענתה אף לא עבדה בין השנים 2001 ועד 2011 מפאת מצבה הנפשי/בריאותי. לטענת התובעת, עם שיפור במצבה הרפואי פנתה לאמה במהלך השנים 2014-2015 וביקשה לקבל לידיה חזקה ושליטה בחשבון הבנק בו הופקדו כספי הפיצויים. הנתבעת דחתה בקשתה. התובעת מדגישה כי אביה לא היה אפטרופוס עליה בזמן קבלת כספי הפיצויים, ואולם עד לשנת 2011 נמנע ממנה לנהל את חייה ולשלוט ברכושה, עקב מצבה הרפואי. התובעת עותרת לחייב את הנתבעת לשלם לה את כספי הפיצויים בסך של 523,680 ₪ אשר מוחזקים על ידה מיום פטירת האב.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

10. התובעת מפנה לצוואות ההדדיות של הוריה – בהן ציוו הנתבעת והאב המנוח כי כל הכספים והזכויות בחשבון מספר בבנק הפועלים סניף ... יועברו לתובעת. לטענת התובעת סעיף זה בצוואת הוריה מלמד על מודעות הנתבעת לכספי הפיצויים.
 11. לטענת התובעת, לאחר סירובה של הנתבעת למסור לה את צוואת האב המנוח, פנתה התובעת לרשם לענייני ירושה וביום 12.2.2017 הונפק לה צו הקיום והעתק הצוואה. רק במועד זה נחשפה התובעת לסעיף 3' לצוואה ולעובדה כי עסקינן בצוואה הדדית, וכי בהתאם להוראות הצוואה, הנתבעת קיבלה לידיה את כל נכסי המנוח, לרבות הכספים שהיו בחשבון הבנק, שבו הופקדו כספי הפיצויים שלה.
 12. ביום 27.6.2018 פנתה התובעת לנתבעת באמצעות בא כוחה ודרשה השבה של כספי הפיצויים שהיו מופקדים בחשבון הבנק. לטענתה תגובת הנתבעת בדבר מימון הוצאות התובעת לאורך השנים כולל מגורים וכלכלה היא טענה חסרת בסיס, שלא נתמכה בבדל של ראייה.
 13. לטענת התובעת, מתקיימים תנאי סעיפים 7-8 ו-11 לחוק ההתיישנות לעניין חישוב מועד תחילת ההתיישנות. לטענתה יש לחשב את תקופת ההתיישנות רק מיום 31.10.19 - המועד בו הומצא מסמך מהבנק המלמד על גריעת התובעת מחשבון הבנק, מידע שהיה בידי הנתבעת כבר משנת 2007. לחילופין, ייחשב מועד פניית התובעת באמצעות בא כוחה מיום 27.6.18 לידי ב"כ הנתבעת בדבר קבלת הכספים, כיום הקובע לתחילת מניין תקופת ההתיישנות. לחילופין חילופין, עותרת התובעת לקבוע כי תקופת ההתיישנות תחושב החל משנת 2014, שאז שבה התובעת לאחוז במושכות חייה ולדאוג לענייניה: בנה שב לחזקתה ומשמורתה לאחר שגדל אצל סבתו הנתבעת, מתוקף צו נזקקות. במועד זה נקבע לטענת התובעת ע"י רשויות הרווחה, שהתובעת כשירה לטפל בענייניה.
 14. לטענת התובעת, אמה הפרה את חובת הנאמנות כלפיה, כאשר חשבון הבנק עבר לשליטתה עם פטירת האב המנוח.
- טענות הנתבעת:**
15. לטענת הנתבעת, התובעת לא הוכיחה את תחולת סעיף 11 לחוק ההתיישנות בעניינה. מרשימת האשפוזים שהוגשה עולה, שהתובעת הייתה מאושפזת בפעם האחרונה עד ליום 25.1.2011, למעלה משבע שנים לפני הגשת התביעה. גם בתקופת האשפוזים הקודמים שהיו קצרים הייתה התובעת כשירה להגיש תביעה שכן בין האשפוזים תפקדה באופן רגיל כאחד האדם, עבדה ועסקה בפעילויות נוספות.
 16. לטענת הנתבעת, נדרשים שני תנאים מצטברים להחלת סעיף 11 לחוק ההתיישנות:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

- 1 א. ליקוי נפשי או שכלי המונע מהתובע לדאוג לענייניו.
2 ב. לא היה על התובע אפטרופוס באותה תקופה.
3 את התנאי הראשון יש להוכיח באמצעות חוות דעת רפואית. משלא הגישה התובעת חוות
4 דעת כזו, די בכך כדי לקבוע כי נטל הראייה לעניין העדר ההתיישנות לא הורם. כן מרבית
5 האשפוזים שאירעו בסמוך לאחר פטירת האב היו קצרים ואין בהם בכדי להצדיק הפסקת
6 מרוץ ההתיישנות. בחינת היכולת של התובע "לדאוג לענייניו" בכל הקשור להוראת סעיף 11
7 לחוק ההתיישנות, צריך שתהא ביחס להגשת תביעתו המשפטית. לא די בכך שהוכח קיומו
8 של ליקוי נפשי, אלא שעל המבקש להסתמך על הוראת סעיף 11 לחוק ההתיישנות - להוכיח
9 כי לא היה מסוגל לדאוג לענייניו מחמת הליקוי הנפשי.
10 עם יציאתה של התובעת מאשפוז, היא חיה באופן עצמאי ולא מונה לה אפטרופוס על ידי
11 בית משפט. האמור מלמד כי סובביה לא חשבו שהיא במצב כל כך קשה שמצריך מינוי
12 אפטרופוס וכי היא יכולה לדאוג לעצמה. רק כשמצבה של התובעת הידרדר אשפוז אותה
13 וגם אז, לתקופות קצרות. מאז התקבלו כספי הפיצויים אצל האב המנוח, הייתה התובעת
14 כשרה להגיש תביעה על אף אשפוזיה הקצרים.
15 התובעת עבדה ולמדה, הייתה מודעת היטב למצבה הרפואי כמו גם למצבה הכלכלי והייתה
16 כשירה להגיש תביעה לבית המשפט. לא מונה לה אפטרופוס כי היא התנהלה בכוחות עצמה
17 וזכתה לסיוע כלכלי מהוריה כל העת.
18
19 16. לטענת הנתבעת, אין להתיר לתובעת לטעון טענותיה לעניין סעיף 7 לחוק ההתיישנות, שכן
20 מדובר בהרחבת חזית ברורה, בכתב התביעה כלל לא עלו טענות של תרמית והטעיה מצד
21 הנתבעת לצורך השעיית תקופת ההתיישנות. כמו כן, כלל לא ברור שהנוסח החדש של סעיף
22 7 אמור לחול בענייננו, תיקון מס' 5 לחוק ההתיישנות חוקק לאחר המועד שבו נולדה עילת
23 התביעה הנטענת ולאחר המועד שבו נסתיימה למעשה תקופת ההתיישנות. משכך, בהתאם
24 לדין הנוגע להחלה רטרואקטיבית של חקיקה, אין להחיל את הנוסח החדש של סעיף 7 על
25 תביעה שלולא התיקון הייתה נדחית מחמת התיישנות.
26
27 17. לטענת הנתבעת, במהלך כל השנים היא תמכה בתובעת כמו גם בבנה- נכדה של הנתבעת,
28 נפשית וכלכלית, וממשיכה לעשות זאת עד היום, על אף הגשת התביעה ועל אף פלישת
29 התובעת לדירתה אשר גרמה לנתבעת נזק של כ-100,000 ₪. העזרה הכלכלית שהעניקה
30 הנתבעת לתובעת משך השנים עולה עשרות מונים על הסכום הנתבע. בעשורים האחרונים
31 העבירה הנתבעת לתובעת מאות אלפי שקלים, ובתוך כך עלויות גידול בנה של התובעת במשך
32 15 שנים, כמו גם תמיכתה הכלכלית בנתבעת.
33 בהתייחס לטענת התובעת, כי כספי הפיצויים התקבלו בחשבון הבנק של האב המנוח טענה
34 הנתבעת כי אין ראייה לטענה זו. התובעת מסיקה כי כספי הפיצויים הופקדו בחשבון הבנק

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

מכוח האמור בצוואת המנוח: לפיו בסעיף 3ג, ציווה המנוח את היתרה בחשבון זה לתובעת. ואולם, הקשר הסיבתי בין הורשת הכספים בחשבון האמור לבין כניסת כספי הפיצויים אליו לא הוסבר ולא הוכח. לא הוצגה כל ראיה המלמדת על הפקדת כספי הפיצויים לחשבון זה או לכל חשבון אחר של המנוח ו/או התובעת.

18. לטענת התובעת, לא ברור כיצד מתגבשת נגדה עילה, שעה שלא אליה הועברו כספי הפיצויים לאחר פטירת האב. לטענתה, כספי הפיצויים הועברו בדרך כזו או אחרת לתובעת או הוצאו על ידי המנוח לטובתה ולרווחתה של התובעת בהסכמתה המלאה. אין כל הוכחה כי נותרו כספים כלשהם מתוך כספי הפיצויים בטרם מות המנוח. למעט דפי חשבון אין הבנק שומר תיעוד של טיב הפועלות שנעשו בחשבון ועל ידי מי נעשו, ולכן גם אם תתגבר התובעת על טענת ההתיישנות לא תוכל להוכיח דבר, הכספים נמסרו בהסכמתה המלאה של התובעת למנוח ולא ניתן "לצבוע" אותם בכל דרך שהיא.

כללו של דין:

19. על פי סעיף 6 לחוק ההתיישנות, תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה. המועד להיווצרות עילת התובענה לצורך מניין ההתיישנות הוא מועד קיומו של "כוח תביעה" קונקרטי בידי התובע, קיומה של אפשרות ממשית להגיש תביעה ולזכות בסעד המבוקש.

"מקום בו מתבקשת דחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות, על בית המשפט לצאת מנקודת הנחה כי העובדות הנטענות בכתב התביעה הן נכונות. עוד יש לזכור, שסילוק התביעה על הסף מצריך זהירות מרובה, וייעשה תוך מתן משקל לזכות החוקתית של הגישה לערכאות – ראו ע"א 2728/06 פלונית נ' מרכז רפואי סורוקה ([פורסם בנבו], 24.3.08). מנגד, על בית המשפט לשקול את התכלית שבבסיס מוסד ההתיישנות, את אינטרס הנתבע ויכולתו להתגונן בראיות מפני תביעה שהוגשה לאחר זמן רב, ואת אינטרס הציבור שפעולות הערכאה השיפוטית יתרכזו בהווה ולא בעניינים שזמנם עבר – ראו ע"א 9413/03 אלנקווה נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים ([פורסם בנבו], 22.6.08); ע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים, פ"ד נז(5) 433 פסקה 11 (2003)" (ראו- ע"א 8143/06 אברהם שלומוב נ' בית חולים ע"ש הרצוג (עזרת נשים), פורסם בנבו).

סעיף 7 לחוק ההתיישנות עוסק בנסיבות של תרמית והונאה:

"מרוץ תקופת ההתיישנות של תביעה יושעה כל עוד נמנע התובע מלהגיש תובענה בשל כך שהנתבע, או מי מטעמו, מטעה בידועין את התובע, מפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את מצוקתו; לעניין זה, "הטעיה" – לרבות בדרך של אי-גילוי בידועין של עובדה מהעובדות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

המהוות את עילת התובענה".

על התובע הנטל להניח תשתית עובדתית המבססת ברמת הלכאורית את טענת התרמית. כאשר עילת התביעה היא מרמה, תקופת ההתיישנות תחל ביום שבו נודעו לתובעת עובדות התרמית.

סעיף 8 לחוק ההתיישנות עוסק בהתיישנות שלא מדעת:

"נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה".

אם נעלמו מהתובע עובדות המהוות את עילת התובענה מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יוכל היה למנוע אותן, תחל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע אותן עובדות. האם העובדות שנתגלו חיוניות לביסוס עילת התביעה, באופן שבלי ידיעתן לא ניתן להגיש תובענה בעלת סיכוי ממשי. הנטל להוכחת טענת כלל הגילוי המאוחר מוטל על הטוען לו, על התובע להראות כי קיימות עובדות שלא היו ידועות לו, שעובדות אלו מהותיות לעילת התביעה, שהן נעלמו מעיניו מסיבות שאינן תלויות בו, וכי התובע לא יכול היה למנוע אותן סיבות "בזהירות סבירה" על פי מבחן אובייקטיבי של "האדם הסביר".

סעיף 11 לחוק ההתיישנות קובע:

"בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו התובע לא היה מסוגל לדאוג לענייני מחמת ליקוי נפשי או שכלי, זמני או קבוע, ולא היה עליו אפוטרופוס; היה עליו אפוטרופוס, לא יבוא במנין הזמן שבו טרם נודעו לאפוטרופוס העובדות המהוות את עילת התובענה".

לצורך כניסה לרישא של הסעיף, על התובע להוכיח כי לא היה מסוגל לדאוג לענייני מחמת ליקוי נפשי או שכלי, ושנית כי לא היה עליו אפוטרופוס באותה התקופה. ודוק, במונח "אפוטרופוס" ייחשב רק מי שמונה כאפוטרופוס על פי מינוי של בית משפט, בעוד שאפוטרופוס טבעי (הוריו של קטין) ואפוטרופוס למעשה (בפועל תפקד ככזה) אינם נחשבים כאפוטרופוסים על פי סעיף 11 (ראו לעניין זה ע"א 7805/02 הלפרט נ' אסותא מרכזים רפואיים בע"מ, פ"ד נח(6) 847 (2004)). הלכה היא כי יש לפרש את סעיף 11 לחוק ההתיישנות באופן רחב יחסית כדי להגן על תובע שלא היה מסוגל להגיש את תביעתו בשל ליקוי נפשי או שכלי (ראו רע"א 3266/07 פלוני נ' הראל חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו)). אולם עדיין מוטל על התובע הנטל להצביע על עובדות בגינן יש לקבוע מצב זמני של העדר יכולת להגיש תביעה, ועליו להוכיח כי לא היה מסוגל לדאוג לענייני מחמת הליקוי הנפשי.

ומן הדין אל הנדון:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

20. התביעה דן עוסקת בכספים אשר התקבלו אצל האב המנוח בשנים 2000-2001 לפני כ-20 שנים. אין מחלוקת כי מקור הכספים בפיצויים שנפסקו בשני פסקי דין לטובת התובעת בסך של 523,680 ₪. כן הוכח במהלך הדיון כי כספי הפיצויים הופקדו בחשבון הבנק של המנוח.
- ביום 28.11.2019 נעתר בית המשפט לבקשת התובעת לגילוי מסמכים לבנק הפועלים. ממסמכי הבנק שהוגשו נמצא: חשבון הבנק נפתח בשנת 2000 כחשבון משותף לאב המנוח ולרעייתו הנתבעת. התובעת הוגדרה כמיופת כח בחשבון, וביום 21.6.2006 נגרעה מהחשבון. כן הוכיחה התובעת כי ביום פתיחת החשבון בוצעה בו הפקדת שקים בסך של 392,886 ₪ וביום 19.10.2001 בוצעה הפקדה נוספת בסך 100,000 ₪. סכומים אלו שהופקדו בחשבון הבנק מתיישבים עם פסקי הדין בהם זכתה התובעת בהליך אחד בסך של 396,680 ₪ ובהליך השני, ב- 127,000 ₪, כאשר מסכומים אלו נוכה שכר טרחת עורכי הדין. אף לגרסת הנתבעת הופקדו הסכומים האמורים לחשבון הבנק.
21. מהתשתית העובדתית דלעיל עולה, כי עילת התביעה להשבת כספי הפיצויים התגבשה לכל המאוחר בשנת 2007 עת נפטר האב המנוח. תקופת ההתיישנות אפוא מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובעה. דיני ההתיישנות חלים על יחסי נאמנות, כאשר מועד התגבשות העילה הינו המועד בו מסתיימים יחסי הנאמנות או כאשר נודע לנהנה כי הנאמן הפר כלפיו את חובותיו כנאמן. בענייננו לא טענה התובעת כי האב המנוח הפר את חובת הנאמנות כלפיה, ולכן יחסי הנאמנות הסתיימו עם פטירתו בשנת 2007. ממועד זה החל מרוץ ההתיישנות, היינו, תביעת התובעת התיישנה בשנת 2014. התביעה הוגשה בשנת 2018, כ- 11 שנים לאחר שהלך לעולמו האב המנוח.
22. אני דוחה את טענת התובעת כי הנתבעת הפרה כלפיה את חובת הנאמנות לאחר שכספי הפיצויים הועברו אליה בירושה עם פטירת האב. יחסי הנאמנות, ככל שהתקיימו, התקיימו לטענת התובעת בינה לבין אביה. משכך, מועד עילת התביעה התגבש עם פטירת האב. ממועד פטירתו לכל המאוחר, היה בידי התובעת "כוח תביעה" קונקרטי לדרישתה לקבל הכספים שהוחזקו בידי הנאמנות של אביה. אין שום אינדיקציה, אף לא בכתבי טענות התובעת כי בין התובעת לנתבעת הוסכם כי לאחר פטירת האב, תהא הנתבעת נאמנה על הכספים. כן אין בצוואת האב כל הוראה המלמדת על היות חשבון הבנק, מוחזק בנאמנות עבור התובעת. אין כל ראייה להיקף הכספים אשר נותרו בחשבון הבנק עת נפטר המנוח, כאשר ככל והיו כספים בחשבון, הם הועברו לנתבעת כחלק מעיזבון המנוח, כמצווה בצוואתו.
23. כך גם אין לקבל טענת הנתבעת בדבר העדר יריבות בינה לבין התובעת, טענה אליה נדרשתי בהחלטה לסילוק התביעה על הסף, אין לי אלא לחזור על הדברים: " **בצוואת המנוח, ציווה**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

המנוח את כלל רכושו לאלמנתו, היא המבקשת, בתוך כך ציווה המנוח את כספיו המצויים בחשבון בנק הפועלים, החשבון אליו טוענת התובעת כי האב הפקיד את כספיו הפיצויים. אין לקבל את טענת המבקשת להעדר עילה, שכן ככל שתצליח התובעת להוכיח את רכיבי תביעתה, תהא זכאית התובעת לקבל את הסעד הכספי המבוקש על ידה. בהיות המבקשת יורשת של המנוח, לא ניתן לטעון להעדר יריבות. מדובר בכספים אשר לכאורה היו מוחזקים בידי המנוח בחשבון בנק על שמו ולכן עם פטירתו מהווים כספים אלו חלק מעזבונו, אותם ציווה המנוח בצוואתו. על כן, טענת התובעת באשר לזכאותה לכספים השייכים לה, דינם להתברר אל מול עזבון המנוח, דהיינו מול יורשיו. ולכן, בדין הוגשה התביעה נגד הנתבעת/המבקשת ואין מקום לבקשה לסילוק על הסף בהעדר עילה".

24. הרי כי כן, יש לקבוע כי על פניו, התביעה התיישנה בשנת 2014 לכל המאוחר. התובעת יכלה לדרוש את כספיו הפיצויים מיום שהתקבלו בשנים 2000-2001 ועד שנת 2007 עת נפטר אביה ולא עשתה כן. עם פטירת האב, כאמור, הסתיימו יחסי הנאמנות, ובמועד זה היה על התובעת לדרוש את כספיו הפיצויים שלכאורה הוחזקו בנאמנות. התובענה הוגשה 11 שנים לאחר פטירת האב וכ- 18 שנים לאחר קבלת כספיו הפיצויים. השאלה אשר ניצבת לפתחי היא, האם במהלך 11 השנים מיום פטירת האב המנוח, עומדות לזכות התובעת נסיבות המצדיקות השעיית מרוץ ההתיישנות? האם ניתן לומר לאור התשתית הראייתית שהניחה התובעת כי לפחות במשך 4 שנים מתוך 11 השנים, לא יכולה הייתה התובעת לדאוג לענייניה, באופן שעוצר את תקופת ההתיישנות? האם הצליחה התובעת להוכיח התקיימות נסיבות שמנעו ממנה להגיש תביעתה?

25. אקדים אחרית לראשית ואומר, לא שוכנעתי בנסיבות כי יש הצדקה להשעיית מרוץ ההתיישנות.

26. ראשית אדגיש, המחלוקת בשאלת ההתיישנות הוגדרה בהחלטתי לסילוק על הסף והתמקדה בתחולת סעיף 11 לחוק ההתיישנות - האם התובעת לא היתה מסוגלת לנהל ענייניה מפאת מצבה הנפשי, כפי שטענה התובעת בכתב התביעה הראשון שהגישה כמו גם בכתב התביעה המתוקן. רק בסיכומיה העלתה התובעת לראשונה טענות לתחולת סעיפים 7-8 לחוק ההתיישנות, העוסקים בתרמית וכלל הגילוי המאוחר. טענות אלו לא באו זכרון בכתבי הטענות של התובעת, אף לא בתגובתה לבקשה לסילוק התביעה על הסף. אף אם אניח כי טענות אלו נולדו בעקבות צו גילוי המסמכים שניתן במסגרת ההליך אשר הוביל לקבלת מסמכי הבנק, כפי שטוענת התובעת, גם אז לא שוכנעתי כי יש במסמכים כדי לסייע בידה להוכיח טענתה שהתביעה לא התיישנה ואתייחס לכך בהמשך.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

- 1 סעיף 11 לחוק ההתיישנות- אי יכולת לדאוג לענייני התובעת מחמת ליקוי נפשי :
- 2 27. על בית המשפט לבחון התקיימותם של שני תנאי סעיף 11 לחוק ההתיישנות :
- 3 א. האם התובעת לא הייתה מסוגלת לדאוג לענייניה מחמת ליקוי נפשי או שכלי.
- 4 ב. האם באותה תקופה בה לא הייתה מסוגלת לדאוג לעניינה, היה לה אפטרופוס.
- 5
- 6 28. בענייננו אין חולק כי לא היה לתובעת אפטרופוס בתקופה האמורה, ולפיכך אתמקד בתנאי
- 7 הראשון.
- 8 הנתבעת אינה חולקת על קיומו של ליקוי נפשי ממנו סובלת התובעת. על אף שהתובעת לא
- 9 המציאה חוות דעת רפואית שתבהיר את מצבה הנפשי, ניתן ללמוד על מצבה הנפשי
- 10 ממסמכים רפואיים ספציפיים שצירפה התובעת לכתבי טענותיה :
- 11 א. טופס "אשפוזים קודמים" מהמרכז לבריאות הנפש ==, המלמד כי משנת 1996 ועד
- 12 שנת 2010 אושפזה התובעת 624 ימים בסך הכל.
- 13 ב. אישור רפואי מיום 15.9.2013 שנערך ע"י ד"ר == המתאר כי מצבה של התובעת
- 14 טוב, שקטה, רגועה, ללא ביטויים פסיכויים.
- 15 ג. מכתב מד"ר == (פסיכיאטר) מיום 3.1.2013 המציין ביחס לתובעת כי "מצבה
- 16 הנפשי טוב ויציב"
- 17 ד. אישור רפואי מיום 19.1.2015 שנערך ע"י ==, המתאר בתמצית כי מצבה של
- 18 התובעת טוב, רגועה, ללא ביטויים פסיכויים, ללא ביטויים דיכאוניים, ללא
- 19 ביטויים אובדניים. השיפוט והשיקול ללא ממצא פתולוגי... בבדיקה ללא ביטויים של
- 20 מצוקה נפשית מז'ורית.
- 21 ה. מכתב מיום 29.12.2016 על ידי הפסיכיאטר == שנערך עבור הצטרפותה של
- 22 התובעת לתוכנית "==" המתאר כי התובעת כשירה להשתלב בקהילה.
- 23 ו. אבחון רפואי מטעם המוסד לביטוח לאומי מיום 9.2.2005 ממנו ניתן ללמוד כי על פי
- 24 דבריה של התובעת "אינה יודעת איך להסתדר, איך לחיות, לא ישנה טוב, השתמשה
- 25 בסמים בזמן שירותה הצבאי, עברה תאונה בחו"ל, עברה התקף פסיכוי ואינה
- 26 מתפקדת". בממצאי הבדיקה נכתב כי בין היתר כי קיים מתח נפשי רב, שיפוטי
- 27 ושיקול לקויים. בתוצאות האבחון נרשם כי הליקויים הם סכיזופרניה, שבר בברך,
- 28 קיצור רגל ימין, דלקות מרובות ברגל ושבר בירך. ביום 1.4.2005 נקבעה לתובעת נכות
- 29 רפואית בשיעור של 60%.
- 30
- 31 29. התובעת לא צירפה מסמכים רפואיים היכולים ללמד אודות מצבה הנפשי באופן ברור.
- 32 מהמסמכים שהוגשו לא ניתן לקבוע מה היה מצבה הנפשי של התובעת בשנים 2000-2005,
- 33 כמו גם מ-2005 ועד 2013. לתקופה האמורה לא הציגה התובעת מסמכים רפואיים כאשר
- 34 התעודה הרפואית משנת 2013 מלמדת על מצב טוב ורגוע.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

לאור המסמכים הרפואיים המוזכרים לעיל, סיכום האשפוזים בין השנים 2001-2010 ,
האבחון הרפואי שנעשה לתובעת על ידי המל"ל וקבע את היקף הנכות, ובהתחשב כי אין
הנתבעת חולקת על מצבה הנפשי של התובעת, ניתן להניח כי התובעת עונה אחר דרישת
הסעיף לקיומו של ליקוי נפשי.

30. עתה יש לבחון האם התובעת לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה מחמת הליקוי הנפשי ממנו
היא סובלת, באופן המשעה את תקופת ההתיישנות. יש להדגיש כי בחינת היכולת של התובעת
לדאוג לענייניה צריכה שתהא ביחס להגשת תביעתה המשפטית.
לאחר בחינת התשתית הראייתית שהניחה התובעת, לא שוכנעתי כי התובעת עמדה בנטל
הוכחת טענתה כי במשך תקופה של לפחות ארבע שנים לא יכלה לדאוג לענייניה ובתוך כך לא
היתה מסוגלת להגיש את תביעתה המשפטית להשבת הכספים שהוחזקו בנאמנות.

31. העדרה של חוות דעת רפואית: התובעת לא צירפה לכתבי טענותיה חוות דעת רפואית
המלמדת על העדר יכולת לדאוג לענייניה המשפטיים משך כל התקופה הנטענת. בכתב
התביעה הראשון לא עתרה התובעת לסעד של מינוי מומחה, ואף לא בכתב התביעה
המתוקן שהוגש על ידי בא כוח חדש. כך לא צירפה מסמכים רפואיים התומכים בטענתה, ולא
עתרה למינוי מומחה. אף לאחר שניתנה החלטת בית המשפט לעניין שמיעת ראיות בשאלת
ההתיישנות, החלטה שהבהירה מפורשות, כי בית המשפט יבחן את תחולת סעיף 11 לחוק
ההתיישנות, לא עתרה התובעת למינוי מומחה רפואי שיחווה דעתו בשאלת מצבה הרפואי
וניחול ענייניה. לא זו בלבד אלא שהתובעת לא הגישה מסמכים רפואיים שיתמכו בגרסתה,
כי בין השנים 2001-2011 לא הייתה מסוגלת לדאוג לענייניה. יתר על כן, שעה, שהמסמך
היחידי המלמד על אשפוזיה, מעיד על 624 ימי אשפוז במשך עשר שנים, דהיינו התובעת
בילתה את מרבית הימים באותו עשור מחוץ לבתי חולים. לכן משלא הוכח אחרת, הדעת
יכולה להניח כי במשך תקופות ארוכות במהלך אותו עשור, התובעת יכלה לדאוג לענייניה
ולעמוד על זכויותיה המשפטיות.

כאמור בתוך עשר שנים, הייתה התובעת מאושפזת כ- 624 ימים, דהיינו פחות משנתיים
במצטבר. במרבית האשפוזים המתוארים היתה התובעת מאושפזת אשפוז יומי בלבד. לא
הונחה בפניי כל אסמכתא לעניין מצבה הנפשי של התובעת בין האשפוזים, והאם בתוך כל
התקופות הללו נמנע ממנה לדאוג לענייניה. בהעדרם של מסמכים רפואיים המלמדים אחרת,
אין להסיק באופן גורף כי במשך כל עשר השנים בהן התאשפזה התובעת לסירוגין לא היתה
מסוגלת לדאוג לענייניה. התובעת כשלה להוכיח כי עד שנת 2011 לא הייתה מסוגלת לדאוג
לענייניה. אף אם אסכום את כל ימי האשפוז, 624 ימים כמצוין בטופס האשפוזים ואניח כי
במשך כל אותם 624 ימים (פחות משנתיים) התובעת לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה, גם
אז לא עמדה התובעת בנטל ההוכחה, שכן רק אם היתה מצליחה להוכיח כי במשך 4 שנים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה, טענתה לעניין השעיית מרוץ ההתיישנות היתה מתקבלת.
לא ברור אפוא מהו פרק הזמן בו לא יכלה התובעת לדאוג לענייניה. כן, משנת 2011 אשר
לכאורה לטענת התובעת יכלה להגיש תביעתה לאור מצבה הבריאותי שהתייצב, לא פעלה
לעשות כן, והגישת תביעתה רק בשנת 2018 מבלי שסיפקה לכך הסביר מניח את הדעת לעניין
השתהותה, ראו לעניין זה עדותה בעמ' 6 לפרוטוקול:

"ש. למה לא הגשת את התביעה ב-2013?

**ת. כי שנת 2013 זו היתה שנה שז' זרקה אותי לרחוב. לא היה לי מקום מגורים
ופשוט הייתי צריכה להתנהל באופן של הישרדות כשכל זה אני עושה תוך כדי
שיקום מאוד מאוד אינטנסיבי, אחרי האשפוז המזעזע."**

כן ראו בהמשך החקירה בעמ' 7 לפרוטוקול:

"ש. למעשה לפי הנתונים שלך אין אישפוזים אחרי 2010?

ת. 2011.. מבית החולים יצאתי ב-2011, אולי זה היה סוף 2010."

אין די בהפניית התובעת לטופס אשפוזים מבית החולים או לתיעוד רפואי אחר אשר ברור כי
אינו עולה לכדי חוות דעת רפואית המלמדת על יכולת התובעת לנהל את ענייניה במשך תקופה
מסוימת. בשים לב כי המסמכים הבודדים שצירפה התובעת, כמפורט לעיל, אינם תומכים
בטענתה, כי לא היתה מסוגלת להגיש תביעתה כל אותן שנים. יתר על כן שעה שמשנת 2010,
8 שנים תמימות טרם הגשת התביעה על ידה, לא הייתה מאושפזת במחלקה פסיכיאטרית
ובהעדר מסמכים אחרים המלמדים על מגבלה, הרי שהייתה לה האפשרות להגיש תביעה.

ראו לעניין זה דבריו של כב' השופט צבי וייצמן בתא (מרכז) 13874-05-09 (פורסם בנבו)
(הדגשות אינן במקור- ש.א.):

**"עלינו להתרכז ולבחון את יכולתו של התובע להניע עצמו לפעול למימוש זכותו המשפטית.
לעניין זה אין די בהפניה גרידא לתיעוד רפואי כזה או אחר, אשר הדעת נותנת שאינו יורד
לרזולוציות שכאלה שכן הוא דן על דרך הכלל בתפקוד הרגיל והיומיומי של המטופל, אלא
יש לבחון בצד התיעוד את העולה מהתנהלותו הכללית של התובע על מנת להסיק מסקנות
באשר ליכולתו הנזכרת. על דרך הכלל בעניין שכזה יידרש בית המשפט לחוות דעתו של
מומחה והדעת נותנת כי יהיה זה מומחה בתחום הפסיכיאטרי."**

ראו גם עדות הנתבעת אודות מצבה של התובעת בשנים אלו, עדות שלא נסתרה (בעמ' 13-18
לפרוטוקול):

**"ת. אני לא יודעת. ומה שראיתי במסמכים יש טעויות וזה לא נכון. נ' היתה לפעמים
במצבים לא טובים, אבל תמיד היא חזרה לדירות שאני שכרתי לה ולחיים הרגילים,
תפקדה ועשתה ככל העולה על רוחה."**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

ש. היא היתה מאושפזת 622 יום בשמונה אשפוזים, זה כתוב במסמך של משרד הבריאות.

ת. תראה לי. אני ראיתי 300 וזה גם לא מדויק.
ש. מציג בפנייך את המסמך ממשרד הבריאות שמראה שמדובר ב-622 יום אשפוזים בשמונה שנים...

לפי מיטב זכרוני, הימים של האשפוז לא כללו אשפוז ממש בבית החולים, אלא שחרור ולחזור למעקב וטיפול...

ת. אני חוזרת ואומרת, שהייתה במצבים לא בריאים ובסך הכל יותר ימים בשנה וחודשים היא הייתה עצמאית לגמרי, ועשתה מה שהיא רצתה וחיה איך שהיא רצתה, היא לא גרה בטירה היא גרה בדירות והיא נסעה במכוניות..."

כאן המקום לציין כי בין ההליכים המתנהלים בפני בעניינם של הצדדים, (לצערי מדובר במספר רב של הליכים לפי החוק למניעת אלימות במשפחה כמו גם תביעה לסילוק יד שהגישה הנתבעת כנגד בתה התובעת כאן), קושר הליך נוסף משנת 2007, תמ"ש 16410-07. במסגרת אותו הליך תבעה הנתבעת את בתה בתביעה כספית להשבת כספים שהעניקה לה לרכישת רכב. מעיון בתיק, התובעת הייתה מיוצגת ע"י עורך דין, כאשר ההליך הופסק בשנת 2008 נוכח אשפוז התובעת בבית חולים פסיכיאטרי. בשנת 2012 ההליך נמחק ועיקול הרכב בוטל כאשר הנתבעת הודיעה כי היא ובתה יישרו את ההדורים. כן ניהלה התובעת כבר בשנת 2011 הליכים משפטיים נוספים, שמפאת הגנה על פרטיותה לא אפרט אודותיהם ועוד קודם להם ניהלה הליך בבית המשפט לנוער. ניהול ההליכים המשפטיים בתקופות האמורות, מהווה חיזוק למעלה מן הצורך למסקנה, שהתובעת לא עמדה בנטל הוכחת הטענה לעניין השעיית מרוץ ההתיישנות מכח קיומו של ליקוי נפשי וחוסר יכולת לדאוג לענייניה, כאשר הנטל לעשות כן מוטל על כתפיה. כאמור התובעת לא הניחה בסיס ראיתי התומך בגרסתה לטענת ההתיישנות.

32. ומכאן לטענות התובעת בעניין תרמית וגילוי של עובדות חדשות אשר בגין לא התיישנה התביעה.

סעיפים 7-8 לחוק ההתיישנות- תרמית והתיישנות שלא מדעת:

33. בשנת 2000 נפתח חשבון הבנק נשוא התביעה אליו הופקדו כספי הפיצויים. מסמכים שהגישה התובעת שהתקבלו במסגרת צו לגילוי מסמכים מלמדים כי התובעת שהיה לה יפוי כל בחשבון, נגרעה מהחשבון בשנת 2006. לטענת התובעת, הנתבעת ידעה בוודאות שהיא כבר לא יכולה לפעול בחשבון ולא טרחה לציין זאת בפניה. לגישת התובעת, הנתבעת הונתה אותה מיום פתיחת חשבון הבנק, והמשיכה בהונאה לאחר פטירת המנוח ולאורך כל השנים בהן,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

המידע הזה המעיד שלתובעת לא היתה כל גישה לחשבון. מידע זה התגלה לה רק כעת, בעקבות מסמכי הבנק שקיבלה באמצעות צו גילוי המסמכים. לטענתה, ראייה זו מעידה התובעת רומתה והוטעתה על ידי המנוח ועל ידי התובעת, ומסיבות שלא היו תלויות בה נעלמו ממנה העובדות הללו המהוות את עילת התביעה.

34. טענות אלו המבוססות על סעיפים 7 ו-8 לחוק ההתיישנות, אין לקבל. סעיף 8 לחוק ההתיישנות עוסק בנסיבות בהן נעלמו מהתובע, עובדות המהוות את עילת התובעת, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאלן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן. תקופת ההתיישנות תחל ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלו. התובעת יכולה להשיג את המידע כי הינה מיופת כוח בחשבון או כי נגרעה מהחשבון על נקלה אם היתה פונה ומבררת אודות הסטטוס המוגדר שלה בבנק. לראיה ראו נספח ה' לסיכומי התובעת, פנייתו של בא כוח התובעת לבנק ==, ממנו עולה כי קיבל טלפונית את המידע כי בשנת 2000 הוגדרה התובעת כמיופת כוח בלבד, ובשנת 2006 נגרעה מהחשבון. יתרה מכך, אף אם לא היתה התובעת מוגדרת מלכתחילה כמיופת כוח בחשבון, והכספים שהופקדו הוחזקו עבורה בנאמנות יכלה היא בכל שלב לדרוש השבתם. פועל יוצא איפוא כי העובדות אשר התובעת טוענת כי נעלמו מידעתה אינן עובדות המהוות את עילת התובעת. לשון אחרת- ניתן לדון בתביעה אף אם לא היו ידועות עובדות אלו, כפי שאכן ארע בפועל- עת הגישה התובעת את התביעה היא לא ידעה כי נגרעה מהחשבון. גם אם הוגדרה התובעת כמיופת כוח וגם אם לא היתה מוגדרת כלל בחשבון הבנק, יכלה התובעת להגיש תביעתה להשבת הכספים שהוחזקו עבורה בנאמנות. כמו כן כאמור, מדובר בעובדות אשר יכלה התובעת להשיגן במאמץ סביר לאורך כל השנים שחלפו מיום פתיחת חשבון הבנק ולא עשתה כן. לא הוכחה כל הונאה ולא ניתן לומר כי מתקיימים בנסיבות התנאים הנדרשים בסעיף 8 לחוק ההתיישנות כדי לקבוע, שיש לדחות את תקופת ההתיישנות.

35. מאותם נימוקים אין לומר כי הנתבעת הטעתה את התובעת כהגדרת סעיף 7 לחוק ההתיישנות, אשר קובע כי מרוץ ההתיישנות יושעה כל עוד נמנע התובעת מלהגיש תובעת בשל כך שהנתבע מטעה בידועין את התובע. התובעת כאמור יכלה להגיש תביעתה גם מבלי שידעה האם היא מוגדרת ובאיזה אופן בחשבון הבנק, העובדה כי נגרעה מחשבון הבנק היא עובדה שיש בה לכל היותר כדי לשקף מערכת היחסים בין הצדדים, ואומד דעתם, אך אין במידע זה כדי למנוע מהתובעת להגיש תביעתה, עילת התביעה שהוגשה אינה עילת המרמה, התביעה לא מבוססת על מרמה או הטעייה (יודגש כי טענה זו לא נטענה בכתב התביעה המקורי ולא בכתב התביעה המתוקן). התובעת לא הוכיחה ולו ברמה הלכאורית כי הנתבעת בידועין הסתירה ממנה עובדות אלו, בעוד שכמפורט לעיל יכלה התובעת להשיג מידע זה במאמץ סביר. מדובר על חשבון בנק בו היתה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

הנתבעת שותפה לחשבון יחד עם בעלה, ובשנת 2006, טרם פטירתו של האב, נגרעה התובעת מהחשבון בו היתה מיופת כוח בלבד. הסיבה לגריעתה מהחשבון אינה ידועה ונוכח חלוף הזמן כמו גם פטירת האב קיים קושי לבררה. אין בעובדות אלו כשלעצמן, לגבש את טענת התובעת כי הוטעתה. על כן, גם בבחינת סעיף 7 לחוק ההתיישנות לא שוכנעתי כי הנסיבות מצדיקות השעיית מרוץ ההתיישנות.

לאור כל המקובץ, לא הצליחה התובעת להוכיח נסיבות המצדיקות השעיית מרוץ ההתיישנות.

36. למעלה מן הצורך אציין, אין חולק שבמשך שנים רבות סייעו הורי התובעת: אביה המנוח והנתבעת, לתובעת כספית ודאגו לרווחתה. הנתבעת כלכלה וגידלה את בנה הקטין של התובעת, שכרה עבורה דירות ונשאה בהוצאות אחזקת הדירות. כן רכשו ההורים לתובעת מכוניות ונשאו בהוצאות אחזקתן, הכל נוכח מצבה הנפשי של התובעת ובעיותיה הבריאותיות. ראו לעניין זה עדותה של הנתבעת בעמ' 16-20 לפרוטוקול אודות היקף הסיוע לתובעת:

ש. את אומרת במקביל שכל השנים היא עבדה והתפרנסה, אז מדוע צריך היה לעזור לה בכסף אם היא עבדה והתפרנסה?

ת. לא אמרתי שהיא עבדה והתפרנסה. אמרתי שהיא עבדה מעת לעת, וזה לא הספיק באמת כנראה ואני עזרתי לה, לפי הצוואה של אבא שאני יעזור לה, ורציתי לעזור לה גם מטוב ליבי, עד היום אני גם עוזרת ומשלמת. אני משלמת שכר דירה גם היום עבורה....

ש. נשאלת לגבי כלי הרכב שנרכשו לנ', את יכולה לפרט איזה כלי רכב הם היו ומי נהג בהם?

ת. רכב פולספגן, ואחר כך שברולט.

ש. באיזה שנים זה היה?

ת. שברולט היה 2005, אבא שלה קנה לה עם ניידות, ועכשיו לפני שנתיים שהשברולט היא והבן שלה הרסו את השברולט והוא עשה תאונה, הבן שלה עשה תאונה, אני מתוך רחמים וידיעה שהיא פגועה ברגל, ויש לה נכות פיזית, אז חסכתי כסף מכספי הפיצויים שלי כניצולת שואה וקניתי לה רכב סוזוקי בלנו חדש. זה היה ב-2016 או 2017.

ש. נכון להיום מי משלם את שכר הדירה של נ'?

ת. נכון להיום אני משלמת את שכר הדירה, לאחר נזק שהיא עשתה לי בפלישה לדירה שלי של כ-100 אלף שקל, ואני משלמת גם חשבונות חשמל.

ש. כמה כסף את משלמת בחודש היום עבור נ'?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

ת. שכר דירה 2,700 ₪ וחשמל שהיא לא סוגרת את המזגן, לא בקיץ לא בחורף, אלפים. שמעתי גם מהבן שלה שיש חשבון מים של 2,000 שקל ואני ערבה בסכומים מאוד גבוהים על הדירה הזאת, ואין לי ברירה, אני נסחטת ומשלמת ומשלמת שנים רבות, אבל לנ' לא מספיק סוזוקי היא רוצה מרצדס."

סיוע כספי זה של הנתבעת מתבצע לאורך כל השנים ועלה גם מהליכים קודמים שהתנהלו בפני. ויודגש כי בצד הסכסוכים המשפטיים הקשים בין האם לבתה, האם אינה מתנערת מתחושת המחויבות שלה לבתה והיא נושאת בהוצאות כספיות ניכרות לרווחתה. כך בצד פינוי התובעת מיחידת הדיור של הנתבעת אליה פלשה, ליוותה אותה הנתבעת לראות דירות להשכרה ואף התחייבה לשאת בדמי השכירות. אמנם בכתבי טענותיה ביקשה התובעת להמעיט בערך הסיוע הכספי הזה ואף טענה כי אמה נוהגת כלפיה באלימות כלכלית, אולם בחקירתה אישרה שאמה מימנה בעבר את עלויות חגיגת בר המצווה של בנה, רכשה לה מכונית מסוג סוזוקי בשנת 2016 בעלות של 81,000 ₪ ואף נשאה בהוצאות אחזקת הרכב. יש להניח כי התמיכה הכלכלית בתובעת ובבנה ממשיכה להתקיים גם היום, כפי שהעידה הנתבעת כאמור לעיל. התובעת לא עבדה בעבודה מסודרת למעלה מעשור, כאשר כל צרכיה סופקו על ידי הוריה ולאחר פטירת אביה ע"י אמה. אין בנמצא כל מסמך שיכול ללמד על מהות ההסכמות בין התובעת להוריה באופן שצרכים אלו לא יסופקו מהכספים בהם זכתה התובעת בהליכים המשפטיים שניהלה, ולכן הדעת יכולה להניח, כפי שטוענת הנתבעת, כי לפחות חלק מהכספים שימשו את הורי התובעת למימון צרכי התובעת, טובתה ורווחתה. אף אם הייתה התביעה מתבררת לגופה, הייתה התובעת מתקשה עד מאוד להוכיח טענתה האם משיכות כספים שנעשו לפני כעשרים שנים נעשו עבורה, או על ידה, או בידיעתה והאם היא זכאית להשבה כיום. בעיקר, כשבכתב התביעה טוענת התובעת טענותיה כנגד האב המנוח שלכאורה החזיק בכספים בנאמנות וגריעתה מאותו חשבון נעשתה עוד בחייו. העובדה שהאב אינו בחיים אינה סותרת את הגולל על התביעה אך מוסיפה קושי ממשי להוכחת התביעה והוכחת אומד דעת הצדדים עת בחרו להפקיד את הכספים בחשבון בנק ע"ש הוריה של התובעת. מקרה זה נופל לטעמי בין המקרים בהם מוסד ההתיישנות מגן ובצדק על אינטרס הנתבע ויכולתו להתגונן בראיות מפני תביעה שהוגשה לאחר שנים כה רבות. וביתר שאת, שעה שהנתבעת ממשיכה לדאוג לרווחתה של התובעת גם כיום ואף תמשיך לעשות כן בעתיד.

38. אשר על כן, אני קובעת כי התביעה התיישנה ואני מורה על דחייתה על הסף. לאור הנסיבות ועל מנת לא להחריף את הסכסוך בן האם לבתה, איני עושה צו להוצאות. מקווה אני, כי הבת תצליח להבחין בדאגת אמה הקשישה ומאמציה הכנים לסייע לה, תרפה מכעסיה והאשמותיה ובעזרת טיפול וליווי, תשוקם מערכת היחסים המשפחתית.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 30638-10-18 ג' נ' ג'

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור התיק שבכותרת.

ניתן היום, ט"ו סיוון תש"פ, 07 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

שלי אייזנברג, שופטת, סגנית הנשיא